

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
 Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 " "
 negyed évre - 3 " "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Felölös szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.
 Hirdetés ára: □ centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés
 árkedvezményben részesül.
 Nyilttér sora 40 fillér.

Tisza nyílt levele.

Korunk politikai küzdelmeinek nagy-szerű történelmi okmánya az a nyílt levél, amelyet Tisza István gróf aradi választóihoz intézett. A jövő történet-írásának megbecsülhetetlen kuforrása ez; azzá teszi bámulatos tárgyilagos-sága, a tények kimerítő ismerete, az igazság lelkiismeretes kutatása és az a pártokon felülemelkedő történetbölcseleti fölfogás, amely áthatja.

A gyakorlati politika szempontjából azonban ennél is nagyobb érdeme ennek a nyílt levélnek az a meggyőző erő, amivel Tisza kimutatja, hogy az ország érdekében teljességgel elkerülhetetlen volt mindaz, amit a kormány, a házelnök és a többség az obstrukció legyőzésére véghezvittek.

Az ellenzék tizenegy hónapos technika-zása után úgy állott a dolog, hogy vagy a többségi elvnek, az alkotmányos élet eme fundamentumának kellett vereséget szenvednie, vagy az obstrukciónak. Békés kiegyenlítést lehetlenné tette a szövetszertett ellenzék azzal, hogy rendkívül felületesen össze-

táskolt, de lényegében a hirhett és hazaárulónak bélyegzett Kristóffy dol-gozatából merített választójogi tervezet megvalósítását követelte. Midőn az ellenzék a várt és előre látott vissza-utasítás után ismét technikázni akart, házszabályvitába kezdett, majd zárt ülést kért, akkor — ugymond Tisza — „habozni többé nem volt szabad, félrend-szabálynak nem lett volna értelme.” Ő tehát, mint elnök, nem engedte meg a házszabályokkal való további vissza-élést, hanem szavazás alá bocsátotta a véderőjavaslatot, amely már egy év óta volt napirenden, amelyhez az ellen-zék részéről is már ötven szónok szó-lott volt hozzá s amelynek megsza-vazását az állami biztosság érdeke már két évtized óta sürgette.

Ezt a rendkívüli intézkedést, az obstrukciónak ilyen módon való letö-rését, valósággal kikényszerítette az ellenzék; az tehát kétségtelenül indok-olva volt. Hasonló eljárásra másutt is, máskor is volt már példa. Az alkot-mányosság mintaállamában, Angliában is így bántak el az ir obstrukcióval s más precedenseket mellözve, maga a

koalíciós magyar kormány is így vetett véget a horvátok obstrukciójának és en bloc, részletes tárgyalás nélkül sza-vasztatta meg a vasuti pragmatikáról szóló javaslatot. Éppen Justh Gyula, a mostani obstruktor-főnök volt akkor a Ház elnöke, és „hullott az elnöki rendreutasítás, mint a záporosó” és volt annyi szövmegvonás, mint soha máskor és végre is érvényre jutott a többségi akarat.

A házszabálymódosításra is a koalí-cziós kormány adott példát, pedig nem is volt számbavehető ellenzéke és az akkori házszabályszigorításban megint Justh Gyuláé volt a döntő szó. A mostani többség pedig csaknem szóról-szóra a koalíciós házszabálymó-dosítást ujitotta föl.

A karhatalom alkalmazására is volt már eset Angliában, Francia- és Német-országban is, sőt a koalíciós magyar parlament gyakorlatában is. Justh Gyula elnöksége idejében tiltották ki a kép-viselőházból Potocsnyák Ferencz majd Popovics Dusan képviselőket és meg-hagyták a háznagynak, hogy a kitil-tottakat semmi körülmények közt be

A XIX. országos dalosversenyről.

Irta: dr. Ilman Emil.
 (Folytatás.)

A mezőkövesdi kath. dalárda nagy diadala után kezdetét veszi a II. csoportbeli dal-egyuletek versenye. Itt már nehéz disztin-gválni. Fegyelmezett karokkal állunk szem-ben, a melyek a többnyire hosszú, nehéz versenydarabjaikat könnyedén, színesen, min-den részleteiben finoman kidolgozva adják elő. Mégis kiválik az iglói dalárda. Gaál Ferencznek „Szent hamvak” című művét éneklik el olyan megkapó precizitá-sal, hogy szinte biztosra vesszük a győzel-mét.

Ebben a csoportban versenyez a técsői dalárda is. A közönség csaknem olyan szimpátiával fogadja a csizmásan felvonuló, többnyire munkásemberekből álló dalárdát, mint a mezőkövesdieket, de hiába, nem ütök meg a mértéket. Tenoraik nyersék s nem bírják ki a magas régiókban való hosz-szas éneklést. Leszállanak, amíg a kar tartja magát s ezzel el is dől a sorsuk. Külön-ben tapasztaltuk, hogy ez a jelenség okozta a veszét a legtöbb versenyzőnek. Az egyéb-ként igen jól kidolgozott karban elég egy taktust hibásan intonálni, elegendő valahol

egy parányi diszsonancia ahhoz, hogy az illető dalárda lekerüljön napirendről.

Bizony az I. csoport versenyében is talál-kozunk ilyen fogyatékoságokkal. A győri „Egyetértés” dalkör rajta veszt a tenorjain. A nagy előkészülettől tanuskodó Zombori iparos dalkör sem tudja megtartani az eredeti intonációt, ám a többi tíz dalárda kiváló munkát produkál. Gondot okoz megállapítani, hogy melyikük a legelső. Mindeniknek megvan a maga kiválósága, egyik a színezés tökéletességével, másik az előadás értelmességével, harmadik a hanganyagának rendkívüliségével emelke-dik ki.

Primus inter pares a szabaddai dal-egylet. Lányi Ernőnek a zseniális zeneszerzőnek a dalárdája ez. A saját — még kiadatlan szerzeményet („A kölesdi harez-ről”) énekelteti. Csupa tűz ő maga, a dalár-dája, a szerzeménye. Minden tekintetben tökéletes a kecskeméti dalárda, a rákosligeti dalkör, az erzsébet-falvi polgári dalkör és a diós-győri vasgyáritisztviselők dal-köre. Nagy hatást ér el a miskolci máv. tisztviselők dalköre és nehéz versenykarával a máramaros-szigeti dalkör.

Most körülbelől ott tartunk, hogy az

ország legjobb dalardáit hallottuk. Most már kik azok, akik a legtöbb erőt érzik magukban a királydíjért való mérközésre?

Június 30-án délelőtt 11 órára van hirdetve a versenyéneklés. A Tattersaal kolosz-száls zárt helyiségét megtölti a közönség. A szereplők pódiumán a közepen kordont vonnak. Ez a kordon mögötti rész is tele halgatósággal. A dalosok között lazas igaz-olom honol. Érthető, hiszen Ő Felsege 10,000 koronás díjáról van szó.

Tíz dalárda jelentkezett a versenyre. Elsőnek a pécsi dalárda vonul fel. Előttünk a versenykar (a mint említettük, Lányi: Rákos nymphájához) vezérkönyve. Látjuk annak óriási nehezégeit a beosztások-ban, harmonizálásban, a hangterjedelem megszabásánál, és csodálatos, — ezek a nehézségek a legjobban nem észlelhetők a legjobb karok előadásában. Dehát épen ezen fordul meg a siker. Mihelyt észleljük a küzdelmét a nehezégekkel szemben, ott már nem lehet szó művészi interpretálás-ról, amelynek egyik főkeleke épen a könnyedség és biztosság a legnehezebb helyeken is.

A pécsi dalárda kitűnően visel-kedik. Meglátszik a művészi gond a verseny-kar kidolgozásában. Pompásan énekel a lugosi magyar dalárda. A közönség

ne bocsássa. Ha ezek ellenszegülni mertek volna, semmi kétség, hogy Justh elnök ur egy pillanatig sem habozott volna velök szemben igénybe venni a karhatalmat. Az utasítást, a mint Tisza igazolják, már kiadták.

Tiszának ez a történelmi visszapillantása a legsúlyosabb ítélet Justhék politikai magaviseletére. Ha már ők is így bántak el egy erőltet, technikázásra sem képes obstrukcióval, mennyivel jogosultabb volt a Tisza és a többség erélyes föllépése velök szemben, a kik egy esztendei technikázás után, annak a legvadabb eszközökkel való folytatására készülve, végveszedelemmel fenyegették a magyar alkotmányos életet! És mily szédületes bukás volt a koalíció pályája, amely hárszabályszigorító kormányzó pártból átvedlett a legvadabb eszközökkel obstruáló parlamenti anarkisták csoportjává!

Az aradi nyílt levél napnál világosabban bizonyítja, hogy az obstrukció letörését az alkotmányos élet okvetetlenül megkövetelte s hogy az elnök és a többség egész eljárása nemcsak szükséges, hanem korrekt, hazafias és üdvös is volt.

Asztalos et comp. bünbánata és — függetlenségi fogása.

Az „Alsófehér“, mint czime szerint „függetlenségi és 48-as politikai lap“, július 14 iki számában jönnek látja vezető helyen, a lap élén egy szocialista nemzetköziséget hirdető újságcikket közölni, mely „az „A—r“ szerint igen jelentős régi tévhitet és vak elfogultságot eloszlató tartalmas és igaz cikk.“

Szegény Klein Jakab! Jöjj vissza, minden megva bocsátva, mert dr. Asztalos, Fogarassi,

tombolva hívja karnagyukat: dr. Willer Józsefet. Erősen kiválik még a kassai zenekedvelők egyesülete. Lányinak — akinek szomszédságában ülve, alkalammal van észrevételeit meghallgatni — különösen megnyeri tetszését ennek a dal-egyletnek értelmes és szívós éneke. A temesvári magyar dalárda és a grídalkör szintén zajos sikert aratnak. Az utolsó versenyző a budai dalárda Sztójánovics Jenő vezetésével.

Szokva vagyunk már a legjobbakhoz, igényeink tehát erősen fel vannak csigázva.

Már a verseny előtt hallottunk beszélni arról, hogy a győzelem bizonyára ezé a dalárdaé lesz már csak azért is, mert Sztójánovics tagja a többi csoportok versenyére nézve megalakított jurynek s már az ő személye maga a dalárdájának javára fogja elbillenteni a mérleget. Nohát ebből a mérkőzésből nem azért került ki győztesnek a budai dalárda, mert karnagya tagja volt a többi csoportok versenybíróságának, hanem azért, mert a budai dalárda elvitathatlanul ki-magaslott a legjobbak fölött is. Azt a bámulatos tréninget, azt a pompás összevágó hanganyagot, a kifogástalan intonálást együttesen még eddig csak itt tapasztaljuk. Ez a dalárda nem taktusokat, nem egyes melodia-részleteket színez ki, hanem minden

Spangenberg és társai belátták „régitévhitteket és vak elfogultságukat, midőn paradicsomkertjében termett érettyümölcsökkel hajigálnak meg. Most már gróf Károlyi Mihály is barátja lett Klein Jakabnak és „sokat rágalmozott“ komponistáinak, mert „egy zászló alatt veszik fel a harcot a Tisza-Lukács-fele kormánnyal szemben“!

Ugy? Hát azért jók most a szocialisták? Azért kell most az ő szövetségük? Azért kell egy zászló, a vörös lobogó alá sorakozni?! Ez a 48-as elvek nemes küzdelme?

Ámde az „A—r“ által közölt cikkben másról van szó, mert azt mondja: „A szocializáció végző czélja: a munkásosztály gazdasági fölszabadtása a termelő eszközök „társadalmisítása“ által,“ melylyel „a kapitalista kizsákmányolás“ ellen védekezik „nemzetközi“ módon. Hát mi nem akarunk a szocializmus „nemzetközi“ követőinek „védekezési“ eljárásaival és eszközeivel foglalkozni, csak konstatáljuk, hogy ezek most mind jók, mind szépek az „A—r“ szemében, sőt magyar nemzeti szempontból sem talál semmi kifogást azok ellen, kiknek a magyar nemzeti zászló helyett kedvesebb a vörös lobogó. Egyszerűen csak reá mutatunk arra az érzelmbeli változásra, melyet a magyar nemzeti függetlenség híres enyedi bajnokai körében beállott, midőn gyöngeségük érzetében „vak elfogultságnak“ jelentik ki azt a magatartást, melyet a Kristóffy-féle „általános egyenlő és titkos választói jog“ fő pártolói, a szocialisták ellenében annak idején tettelegesen kinyilvánítottak.

De aztán ezzel beigazolták azt a tagadhatatlan tényt is, hogy amíg a nemzetközi szocialisták szilárdul megmaradtak meggyőződésük mellett az enyedi függetlenségi paradicsomi üdvözlő daczára is, addig — néhány évmultával — az Asztalos-Fogarasi féle állítólag „magyar nemzeti függetlenségi“ megalázkodva hizelegnek a „sokat rágalmozott szocialisták egy zászlója“ alatt a Klein Jakaboknak! Így mulik el az Asztalosek régi dicsősége s ezért akarják most kikendőzni magukat a szocialisták vörös lobogója alatt bécsi pirosítóval. De vajjon célt érnek-e?! Nős ha nem érnek célt

egyes hangot külön állít be az őt megillető helyre, mint az a festő, aki nem széles ecsettel dolgozik csupán és nemcsak az összhatásra bázisozza a sikert, hanem a képek minden kis részletét fotografiaszerű hűséggel dolgozza ki.

A budai dalárda kiválósága nem magában a színezésben nyilvánult meg, mert hiszen többé-kevésbé tökéletes színezést hallottunk más dalárdáktól is, hanem a felfogás és előadás értelmességében, abban, hogy a budai dalárda Kölcsey Ferencz versét nem csupán elénekelte, hanem énekelve szavalta.

Nem érdektelen azonban tudnunk, hogy ez a dalárda mily tagokból kerül ki. Rózsa-völgyi Gyula, a székesfőváros alpolgármestere, a dalárda legrégebb és egyik leglelkesebb tagja második tenor énekel. Ott látjuk az énekesek sorában a korábbi csoportok versenybíróságának tagját: Hoppe Rezsőt, a zenetanárt és kiváló zeneszerzőt, akinek „Daloljatok“ című versenykaráral a mezőkövesdi kath. dalárda a III. csoportban az első és a rákosligeti dalkör az I. csoportban a második díjat vitte el. Ez utóbbi dalárdának karnagya; Kaszás Gyula az első tenoristája a budai dalárdának. Tőle hallottam, hogy még sok karmester és hivatásos zenész tagja ennek a testületnek, amelynek élére aztán már csak Sztójánovicsot kellett oda-

a szocialistákkal, mint felhasználhatni vélt eszközökkel“ — szövethetnek majd más-sal, akár az ördöggel is. Csak hogy a segítséget az ördög sem adja ingyen!

VÁRMEGYEI ÉLET.

A piactól elővásárlás korlátozása.

A belügyminiszter jóváhagyta vármegyénk törvényhatósága által alkotott azon szabályrendeletet, mely szerint Alvincz, Balászfalva, Borosbenedek, Bucsum, Magyarigen, Marosujvár, Tövis, Verespatak, Vingárd és Zalatna heti vásárlással bíró községek területén tilos minden néven nevezendő szárnyasnak, baromfinak és tojásnak, kofa vagy elővásárlással üzletszerűen foglalkozó által az alább megjelölt időpontig a piacton való vásárlása, illetőleg utcán vagy utakon való elővásárlása.

A tilalom a nyári hónapokban május hó 1-től szeptember 30-ig reggeli fél 8 óráig, a téli hónapokban október hó 1-től április hó 1-ig reggeli fél 9 óráig tart.

Azon kereskedő, kofa vagy elővásárlással üzletszerűen foglalkozó, a ki a fenti tilalmat megszegi, 40 koronaig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén 2 napig terjedhető elzárással büntetettik.

HIREK.

— **Személyi hír.** Szász József, Alsó-Fehér vármegye főispánját a gyulafehérvári református egyházmegye folyó hó 6-án tartott közgyűlésén egyházkerületi képviselővé választotta.

— **Az ideai sorozások.** Az ideai sorozásokat az új véderő törvény alapján tartják meg. Értesülésünk szerint a sorozások ez évben augusztus 12-ikétől október 5-éig terjedő időben tartatnak.

— **Eljegyzés.** Horváth Kálmán és Kovács Erzsike, mindketten a Hangya tisztviselői, f. hó 14-én tartották eljegyzésüket.

állítani, hogy a királydíjért való mérkőzésben a budai dalárda biztos legyen a maga dolgában.

Az országos dalosversenyt június hó 30-án délután 6 órakor az összes dalárdának — közel 3000 embernek — együttes éneke zárta be. A terem zsúfolásig megtelik újból, a közönség nagy része kint reked. A karmesteri emelvényre felmeleg Bellovits Imre országos karnagy, akinek intésére felcsendül a dalosok ezreinek ajkán a himnusz. Ezer-szer hallottuk jól-rosszul énekelni a himnuszot, azt hittük, hogy az már új hatásokat nem válthat ki bennünk, de a mikor szinte félelmetes erővel végigzugott, hogy „megbűnhődte már e nép a multat s jövőjét“, a megrázó erőnek hatása mindnyájunkat elfogott. Az ének erejét még négy zongora fokozta, amelyet a katonai parancsnokságok által politikai okokból az utolsó napon berendelt katonazenekarok helyébe állítottak be.

Utóbb Sztójánovics Jenő lép az emelvényre és az ő vezetése mellett énekelnek tovább az összkarok Liszt, Erkel, Egssey műveiből és a Sztójánovics által letett magyar dalokból. Ő maga szinte suggestív hatással van az énekesekre és az a kolosszális tömeg, amelyet dirigál, ugy simul az akaratához, mintha csak az ő trenizorott budai dalárdájáról, vagy a Turulról volna szó.

— **Halálozás.** Részvétel értesültünk, hogy Földes Ede anyósa, özv. Hoffler Sománé szül. Spitzer Rozália életének 63-ik évében folyó hó 16-án hosszas szenvedés után meghalt Hevesen. Szép családja és nagy rokonsága gyászolja az elhunytat.

— **Esküvő.** Ifj. A czél Lajos és Molnár Iluska f. hó 27-én tartják esküvőjüket.

— **Tölgyerdő fatömeg eladás.** Nagyenyed város erdeiben a jövő évben kihasználás alá kerülő 123 kh. tölgyerdő fatömeg árverése f. hó 22-én, holnap hétfőn de. 10 órakor lesz a városháza tanácsstermében. A lapunk múlt számában megjelent hirdetésben a 23-diki dátum nyomdajhibából került bele.

— **Lovak a robogó vonat előtt.** Kedden a tövisi vasut mentén Dancs Mózes birtokos lovai valamitől megijedve a szekeret elragadták. Dancs fia ült a szekeren. A lovak vadul rohantak a szántóföldeken keresztül és e közben a szekér egy árokba fordult. Dancs fia kiesett és nagyon megütötte magát. A lovak most a vasuti sínekre vonszolták a szekeret és ott futottak az állomás felé. Ez időben közeledett Tövis felől a tehervonat és utól érte a sínek között a lovakat és a szekeret. A mozdonyvezető idejében észrevette a veszélyt és meglassította a vonatot. Így kísérte egy darabig, amíg a lovakat a pályáról levezethették.

— **Népesedés.** A magyar birodalomban folyó év május havában 60,048 gyermek született; a halálozások száma 43,330, a természetes szaporodás 16,718 lélek. Házasságot 19,227 pár kötött.

— **Az Edison villamos színházban** a múlt vasárnapi „A pesti riporter“ című történet a vászonra kerülő képek egyik legszebbike volt. Igen megható kis történet, a mi közönségünk is élénk tapsban fejezte ki elismerését Frölich nagyszerű darabján. A mai előadásra is két nagyobb kép kerül, az egyik: Egy anya szenvedése, társadalmi dráma 2 felvonásban, a világhírű színésznővel Henny Portennel, az alarczosnő kitűnő alakításával, a másik

„A cigánybűvös becsülete“ dráma, gyönyörűen színeztetett mű-film. A műsor sorrendje: 1. Mantell Trió, kitűnő variete mutatvány. 2. Pathé Ujság. A legújabb hét világeseményeinek riportszerű bemutatása. 3. Oh ezek az asszonyok, Linder Maxival a főszerepben. 4. A cigánybűvös becsülete. Gyönyörűen színeztetett dráma. 5. Egy anya szenvedése. Dráma 2 felvonásban. 6. Little Jancsi Nick Winter tanítványa. Nagyon érdekfeszítő detektív humoreszk.

— **Marhavész.** Gyulafehérvárt e hó elején fellépett marhavész már szünőfelben van. A hatóság hathatós óvintézkedése és védojtása megakadályozta a baj továbbterjedését. A vesz mintegy 30 szarvasmarhát fertőzött meg. A fertőzés egy mézárós által levágott szarvasmarhának elfolyt véréből származott, a mit a patakba eresztettek. A patakból vizet ivott állatok mind fertőzést kaptak.

— **Köszönetnyilvánítás.** A nagyenyedi iparos önképzőkörnek f. hó 7-ikén rendezett műsoros estélyén felülfizetni szívesek voltak: Tángel József és Winkler János 10—10 K. Dr. Asztalos Kálmán, Czirner László, Töbis Jenő, Miklós Endre, Görög Béla 5—5 K. Hajdu Albert 3 K. Rada György Elek, Melász János, Földes Ede, Bakó Károly, Králik Vilmos, Akkerman Péter, dr. Farnos Dezső, Kunsch Antal, Vajna Miklós, Sándor Nándor, Gál Aladár 2—2 K. Krisán Áron, 1,20 K. N. N. Keller Henrik, ifj. Ince István 1—1 K. Ilyés Árpád 80 fill. Tischler Rezső 40 fill. Szuák Lajos 60 fill. Riedl Róbert 50 fill. összesen 76,50 koronát, mely összegért hálás köszönetünket nyilvánítjuk, nemkülönbön hálás köszönettel tartozunk mindazon urak és hölgyeknek, kik mintegy 200 kor. értékű tombolatárgyat voltak szívesek ajándékozni körünknek, mely tárgyak 122 koronát juttattak pénztárunknak.

Mely hálával és köszönettel maradunk örökre adósai az összes szereplők és rendezőknek, kik fáradságot nem ösmerve egyesített erővel működtek közre az est fényes sikerülésén, mely működésükért a honorá-

rium volt azon szép és díszes közönség jelenléte, kik egy kellemes szép estély emlékével távoztak a hajnali órákban azon reményeiknek adva kifejezést, hogy ezen kipróbált igazán jó műkedvelők még igen sok kellemes és szép előadásban fogják Nagyenyed város közönségét részesíteni, hogy ez így legyen tiszta szívből kívánjuk. Nagyenyed, 1912. Julius hó 14-én. A z i p a r o s - ö n k é p z ő k ö r választmánya.

* **Papagályok a szabadban.** A budapesti állatkertben mindenkinél feltűnik és kedvére válik, hogy a legtöbb állat szinte szabadon él és kénye-kedve szeriut mozoghat tág udvaraiban lehetőleg természetes körülmények között. Legbajosabb ezt az elvet a könnyen elrepülő madarak soraiban érvényre juttatni; mégis megkísérli ezt most az állatkert igazgatósága oly formán, hogy első sorban számos papagályt, különböző fajokat bocsát ki szabadon a kertbe. Természetesen ezeket előbb szoktatják a kertnek bizonyos helyeihez, fáilhoz; meghatározott pontokon szórják nekik naponta az edelt és ugylátszik sikerülni fog a kísérlet, mert a legtöbb kieresztett madár vígan röpköd a nagy platánfák ágai között és beleszórt már az odaakasztott mesterséges fészkelőkbe is. Különösen érdekesek a színes nagy ararék és a fehér tollu bóbítók kakaduk, a melyek reggelenkint magukban kiszállanak a nagy madárházból, elfoglalják a szokott helyüket a szabadban és ott mozognak egész nap. Este azután visszatérnek a ház belsejébe; sőt ha rosszra fordul az idő napközben, szintén besietnek a védett helyen levő éjjeli szállásukra. Legközelebb öt pár nimfapapagályt fognak szabadon eresztetni a kertbe. Az idevaló éneklő madarakat, rigókat, czinegéseket az ősszel fogják mesterséges etetéssel az állatkertbe szoktatni, hogy jövő tavaszra ott fészkeljenek a bokrokban.

— **Pályázat a nagyenyedi m. kir. vinczellériskolába** való felvétele. A vinczellériskola igazgatósága által lapunkhoz beküldött értesítés szerint a nagyenyedi m. kir. vinczellériskolába való felvétel iránti

Eihangzik a szózat is és a díjak kiosztására kerül a sor.

Megíjjudunk,

Az évről vizsga, az izgalomtól kipirult iskolás gyerek, a boldog, megelégedett szülők, a rózsáillattal teli levegő édes emlékei újulnak fel bennünk.

És miként az iskolás gyerek a jutalomkönyvet, oly büszkén szorongatják a dalosok becsületes munkájuk elismerését, az értékesnél értékesebb jutalomtárgyakat: aranyból, ezüstből vert serleget, kancsót, lantot, babékoszorut, arany és ezüst érmeket.

A dalosverseny díjkiosztásáról a következő részletes jelentés nyújt teljes képet.

A Király-díjra versenyzők közül a pálmát, Tinódi Lantos Sebestyén ezüstművű szobrát, amelyet öfelsége adományozott, a Budai Dalárda vitte el. Ebben a versenyben a két második díjat, József főherceg díját a lugosi Magyar Dalárda, a közoktatásügyi miniszter díját a kassai Zenekedvelők Dalegylete, a három harmadik díjat: Budapest székesfőváros díját a pécsi dalárda, a Lung-émlékdíjat a temesvári Magyar Dalárda, Francois Lajos díját az egri dalkör; a három negyedik díjat: Czuba Durozier-czég díját a győri ének- és zeneegylet, a Dreher-féle sörfőző díját a temesvári Gyárvárosi Dalárda, az Első Magyar

Részvény-Serfőző díját a temesvári Zenekedvelők Dalegylete nyerte el.

Az I. csoportban versenyző dalárdák közül a következők lettek győztesek:

1. A Dalos-Szövetség aranyérmét a szabadkai Dalegylet;
2. a) Gróf Zichy Géza díját a rákosligeti Dalkör,
b) a vallás- és közoktatásügyi minisztérium díját a miskolci MÁV. Tisztviselők Dalköre,
c) Budapest székesfőváros díját a máramaroszigeti Polgári Dalkör,
d) Az Ábrányi Emlékdíjat a diósgyőri Aczélgyári Tisztviselők Dalköre,
e) a Hazai Első Takarékpénztár díját a kecskeméti Dalárda,
3. a) A Magyar-Szövetkezet díját a balassagyarmati Dalegylet,
b) a Budapesti Általános Villamossági Társulat díját a debreczeni Egyetértés Dalegylet,
c) a Törley-Pezsgőgyár díját a szegedi Dalárda;
4. a) A Magyar Dalos-Szövetség díját az erzsébetfalvi Polgári Dalkör,
b) Bárczy István polgármester szövetségi elnök díját a zombori Iparos-Dalárda nyerte meg.

A II. csoportban versenyző daloskörök közül:

1. Pestvármegye díját az iglói Dalárda;
2. a Lipótvárosi Kaszinó díját a veszprémi Dalegylet;
3. a) az Országos Kaszinó díját a kolozsvári MÁV. Összhang Dalárda,
b) a Pesti Hazai Első Takarékpénztár díját az ujpesti Dalkör,
c) Bárczy István polgármester díját a székesfehérvári Délivasúti Dalegylet,
d) a Városi Villamos Vasut Részvénytársaság díját a diósgyőri Jószerecsse Dalkör;
4. a) A Kőbányai Sörfőződe díját a budafoki Dalárda,
b) Hoffherr Albertné díját a kecskeméti Polgári Dalkör,
c) az Országos Dalos-Szövetség díját a körmen di Dalosegylet,
d) a szövetségi díjat a nagykarolyi Dalegylet,
e) a szövetségi díjat a nagyszalontai Városi Dalárda,
f) az Országos Központi Takarékpénztár díját a székesfehérvári Polgári Dalkör nyerte meg.

Emléktárgyakat nyertek a II. csoportban:

1. Az Első Magyar Általános Biztosító-Társaságét az egri Polgári Dalkör, 2. a Városi Villamos Vasut Részvénytársaságét a kispesti Dalkör, ugyanannak

kéréseket a folyó évi augusztus hó 15-ig kell benyújtani, a hol egyébként a pályázati kérések egyéb adataira és mellekleteire nézve, a hivatalos órák alatt, avagy levelbeli megkeresésre, bárkinek szívesen adnak felvilágosítást.

A Szósszékben dr. Enyedy Lajos tulajdonát képező ingatlan, a Kossuth Lajos utca 25. számú **beltelek** 1/2-ed része, a **herzsaizsölő** és **farkaspatiki gyümölcsös** és erdő 1/2-ed része **eladó**. Értekezhetni dr. Enyedy Lajos ügyvédnél Balázsfalva, hová az írásban teendő ajánlatok is küldendők.

209 1-1

543—1912. végb. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbírósnak 1912. évi V. 43.3. számú végzése következtében dr. Szabó Dániel ügyvéd által képviselt Telea Iroftjé és társa javára Morár Sándor ellen 500 K. s jár. erejéig 1912. évi január hó 24-én fogsnatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1600 koronára becsült következő ingóságok u. m. 2 darab ló és egy koozi nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. járásbírósnak 1912-ik évi V. 43.7. számú végzése folytán 315 kor. 52 fillér hátralékos tökélettel, ennek 1912. évi május hó 1. napjától járó 5% kamattal erejéig, Székásszabadján leendő megtartására 1912. évi július hó 27-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalva, 1912. évi július hó 12. napján.

Szigethy Károly,

207 1-1

kir. bír. végrehajtó.

harmadik díjat a kolozsvári Iparos-Dalárda, 4. az Első Magyar Általános Biztosító-Társaságét a temesvári Dalkör, 5. a Belvárosi Takarékpénztárét a zilahyi Dalkör.

A III. csoportban versenyző dalárdák közül díjat vittek el:

1. A vallás- és közoktatásügyi miniszter díját a mezőkövesdi Katholikus Egyházi Énekkar, 2. a) Budapest székesfőváros díját a Hoffherr és Schrautz-gyári Dalkör, b) a Budapesti Általános Villamosági Társulat díját a székelyudvarhelyi Székely Dalegylet, c) a Dalos-Szövetség díját a szászrégeni Magyar Polgári Dalkör, 3. Ugyancsak a Dalos-Szövetség díját a Weisz Manfréd-féle Dalkör.

És most az országos dalosversenyvel közvetlen vonatkozásban álló még egy zenei eseményről kell megemlékeznünk. A versenyekről kiadott részletes programban olvassuk, hogy 29-én délelőtt 10 órakor Liszt Ferencz Esztergomi Miséjét adják a Bazilikában. Sokat hallottunk a Liszt művének nehézségeiről, amelyet nagy terjedelme miatt is, kihagyások nélkül csak a legtrikább esetben adnak elő. Híre ment, hogy ez alkalommal a misét a maga teljes mivoltában lesz alkalmunk meghallgatni, azért elhatározzuk, hogy ebből a műélvezetből is kivesszük a részünket.

A Bazilika óriási hajói zeufolásig tömve vannak emberekkel. Háromnegyed tíz órakor

2061—1912. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alsó Fehér vármegye marosújvári járásában 1000 kor. törzsfizetéssel ujonnan rendszerezített magyarforrói **segédjegyzői állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom pályázókat, hogy az előirt képesítést és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzámmal **folyó évi júliushó 29-ig** annál inkább adják be, mivel a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választást 1912. évi augusztus hó 2-án du. 4 órakor fogom megtartani a magyarforrói körjegyzői irodában.

Marosújvár, 1912. július hó 12-én.

208 1-3

Binder, főszolgabíró.

3846—1911. tkvi. sz.

Hirdetmény.

Koslárd község telekkönyve tagosítás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1866: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-czikben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban és az 1891: XVI. t.-cz. 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítést is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cz. 7. §-a, és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §-a b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886: XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törlesek érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlesei kéréseket hat hónap alatt, vagyis az **1913 évi február hó 1-ső napjáig** bezárolagezen telekkönyvi hatósághoznyújtják be, mert az ezen

meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlesei kéréset, annak a harmadik személyek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett — hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, a kik az 1886: XXIX. t.-cz. 16. és 18. §§-ának eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánának, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis **1913. évi február hó 1-ső napjáig** bezárolag ezen telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellentmondásuk több figyelembe vételét nem fog;

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892: XXIX. t.-cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cz. 16-ik §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket ezen telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis az **1913. évi február hó 1-ső napjáig** bezárolag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltja után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jehiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótiólag benyújtanak, az eredetieket ezen telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Nagyenyed, 1912. évi június hó 19-napján.

A nagyenyedi kir. járásbírósnak mint telekkönyvi hatóság.

Bottlik, jbiró.

208 1-3

A kiadmány hitelűl:

Kaba János, kir. telekkönyvvezető.

már alig tudnak egy kis állóhelyhez jutni. Pont tíz órakor kezdetét veszi az ünnepi nagy mise, melyet az apátplébános tizenegy pap segédletével végez. A kóruson a karmesteri emelvényen ismét Sztojanovics áll, előtte a Bazilika hatalmas ének- és zenekara. Felhangzik a Kyrie. Már itt kibontakozik a szerző művésze, melylyel az egyházi zene-stílus tisztaságát megőrizni tudja nagy kompozíciójában.

A hatalmas Gloria, a szövevényes fugameneteivel legnehezebb és leghosszabb Credo, aztán a Sanctus és Benedictus az ájtatos hangulatot keltő tiszta, csendes folyású muzsikájával, amelynek meleg színeibe a hárfá szelid, lágy hangjai oly megkapóan illeszkednek bele, végül az Agnus Dei, a bűnbánó léleknek Isten irgalmáért való esdeklése és a Dona nobis pacem a megrázó fináléval, amelyben az orgona és zenekar fortissimoit tulharsogja a szopránok és tenorok éneke . . . mind — mind a Liszt utólrhetetlen nagy művészetéről tesznek tanúságot.

Effektusokat kigondolni még nem művészet, hanem azokat az egyházi zenében anélkül alkalmazni, hogy azok banálitásokká válnának, — ehhez kiforrott művész kell. Ez az, ami az Esztergomi Misét többek között oly művészi értékűvé teszi.

A mise végén ismét van egy újabb műélvezetben részünk. Jandl Béla orgonamű-

vész kérésünkre bemutatja művészetét a Bazilika orgonáján. Csodálattal észleljük hogy mennyire uralja a kolosszális művet amelyben egymásután szólaltatja meg a vokális és instrumentális zene minden hangszerét képviselő sípokot. Végezetül pedig katonazenekarokat megszégyenítő erővel zárja be művészi produkcióját.

Mindennek, amint a dalosversenyen és ezzel kapcsolatban hallottunk, megvolt a maga művészi értéke és a maga művészi jelentősége.

Csak még valamit.

Az országos daloszővetség kulturmissziót végez, amikor nagy munkával és áldozatokkal ily dalosversenyt rendez, de akkor minden áron gondoskodnia kell arról is, hogy iránta az egész ország közönségének érdeklődését felkeltse, mert bizony az apró szenzációkat felhajhászó fővárosi lapok egyikének sem jutott észébe, hogy az országos dalosversenynek hónapok óta tartó előkészületeiről megemlékezzék. Arról, hogy mely zenei esemény előtt állunk, a lapokból senki sem szerzhette tudomást, sőt a versenyeket közvetlenül megelőző napon sem olvashattunk erről egyetlen soronyi híradást sehol. Avagy a nagy közönség érdeklődésére kizárólag a politikai vonatkozású események, és a stockholmi olimpiád sport-eseményei formálhatnak igényt?

Első nagyenyedi mosó-, vasaló- és vegytisztító intézet.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni egy a helybeli mint a vidéki közönséget, hogy a hét év óta fennálló jó hírnevű üzletemben az árakat mélyen leszállítottam a következőakra:

rendes gallér	4 fillér
dupla gallér	6 „
kezelő párja	8 „

És így mindennemű férfi- és női ruhák, szövet- és csipkefüggönyök, kelenpyék, kézimunkák és panama kalapok tisztítását olcsó árban és kifogástalanul végzek. Fő elvem, meggyőzni a nagyérdemű közönséget munkám jóságáról és szolid áráiról. Tovább szíves pártfogást kér.

121 18—25

Hajdu Béláné

Rózsa-utca 4.

Szentkirály-utca 1.

Nagy erdőbirtokot

keresek megvételre 10.000 kat. holdtól 30.000—40.000 kat. holdig terjedő komplexumban. Irásbeli ajánlatokat kér:

Schwartz Gusztáv

banküzlet Budapest, V. kerület, Gizella-tér 8. 195 4—4

Jégszekrények, kerti buforok, permetezők, elsőrendű kékkő és mindenféle építkezési anyagok valamint konyhaberendezési cikkek, fegyverek, revolverek és vadászati cikkek, mindenféle töltények nagy választékban és legolcsóbban kaphatók:

ifj. Graef János utódai

Schoppelt „Bauer vaskereskedőknél

Nagyenyed, Főter 21.

Minden cigarettázó csak Nil, Sanitas és

Cirner Antinicotin

szivarkahüvelyt szív: mert ezek a legjobbak és mégis olcsók!

Sanitas	1000 drb.	K 2:80	100 drb.	32 fillér.	
Nil	1000 „	„ 2:40	100 „	30 „	Telefon: 53.
Antinicotin	1000 „	„ 1:40	100 „	20 „	

Egyedárusítás: CIRNER J. JÓZSEF dohánynagyárudájában Nagyenyed.

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

<p>Részvénytőke</p> <p>600.000</p> <p>korona.</p>	<p><i>Előnyös kölcsönt</i> ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhiteles pénzügyintézetek részvényeire.</p> <p><i>Vásárol</i> és elad értékpapírokat.</p> <p><i>Letétbe</i> elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.</p> <p><i>Idegen</i> kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.</p> <p><i>Váltókat</i> az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.</p> <p><i>Allandó betétet</i> a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.</p>	<p>Tartalékalap</p> <p>400.000</p> <p>korona.</p>
<p>Az intézet hivatalos órái hétköznapokon:</p> <p>délelőtt 9—12 óráig,</p> <p>délután 3—4 óráig.</p>		<p>Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>

2441—912. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegyében a kisenyedi járásban a konczi körjegyzőségben rendszeresített **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

A javadalmazás évi 1000 korona.

A jegyzői minősítést és az eddigi alkalmaztatást igazoló okmányokkal felszerelt kérések hozzám f. hó 24-ig benyújtandók.

A választás folyó hó 25-én d. e. 11 órakor fog megtartatni Konezán a körjegyzői irodában.

Kisenyedi járás főszolgabírája.

Vizakna, 1912. július 1-én.

199 3—3

Lőte, szolgabíró.

A magyarigeni járás főszolgabírájától.

2532—1912. közig. sz.

Pályázati hirdetmény.

Alsó-Fehér vármegye magyarigeni járásához tartozó Fenes és Metesdi körjegyzőségekben újonnan szervezett **segédjegyzői állásokra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1000 korona.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. tcz. 6 szakaszában, illetve az 1900 évi XX. tcz. 3 szakaszában előírt képesítésüket és eddigi alkalmazásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám legkésőbb **július hó 30-ig** betérjesszék, annál is inkább, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

A választást Fenes községében 1912 évi július hó 31-én d. e. 7 órakor a fenesi körjegyzői irodában, Metesd községében 1912 évi július hó 31-én d. e. 2 órakor a metesdi körjegyzői irodában fogom megtartani.

Magyarigen, 1912. évi július hó 9-én.

204 2—3

Csuka Domokos, főszolgabíró.

Eladó üzlet.

10 év óta fennálló jó menetelű bejegyzett **vegyeskereskedés** — fűszer, vas, bőr, singes, dohány, só és korlátolt italmérségi engedély, urbéri jog — saját házzal együtt családi viszonyok miatt **sürgősen eladó.**

Értekezhetni a tulajdonosnál

Fried Lajos

Torooskőszentgyörgy.

206 2—3

Klein I. D. szállító, Budapest
ajánlja

gyűjtőkocsi forgalmát.

131 13—20

LEGJOBB AJÁNDÉK
a tartós és olcsó
hazai szőttesáru

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld:

LINGNER szövőgyára NAGYENYED.**A „Nagyszzebeni Általános Takarékpénztár”**

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőketörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények

Lingner György ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

Kút és vasbeton

**átereszek
készítése.**

Elvállalok és legrövidebb időn belül elkészítek minden méretű vasbeton gyűrűből előállított kutakat oldal vízlefolyással, valamint vasbeton átereszeket a legolcsóbb árban.

A vasbeton gyűrűket a helyszínen saját magam gyártom legszilárdabb cement keverékből. A víz feltétlenül tisztább, jobb és hidegebb mint minden másfajta kutakban. Általam készített kutakért a legmesszebbmenő jótállást vállalok.

Igen tisztelt építőfeleim, hogy **kényelmesebben juthassanak vasbeton kutakhoz, csekély havi részletfizetés mellett is elvállalom.**

Megrendelés és felvilágosításokért kérem **Benyovics Mór** fakereskedő irodájába fordulni bármely időben.

Költségvetéssel a helyszínen
díjmentesen szolgálok.

144 10—25

Tisztelettel

ifj. Székely János
Nagyenyed.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Kugler és Társai**Brassóban.**

Itt helyben kapható **Klemm Pál** cégnél Szentkirály-utca 128.